

Staaroperatie

Vlak achter de pupil en de iris, zit de ooglens. vertroebeling van deze ooglens noemen we staar of cataract. Daardoor ziet u waziger en ziet u kleuren grauwer. Met een operatie kan de ooglens vervangen worden door een kunstlens. Deze nieuwe lens wordt op de polikliniek aangemeten met een lensmeting.

Oorzaken

De meest voorkomende vorm van staar is ouderdomsstaar. Daarnaast kan staar ook aangeboren zijn of (versneld) ontstaan door ziekte of beschadiging van het oog.

Ouderdomsstaar

Ouderdomsstaar is een normaal verouderingsproces waar iedereen mee te maken krijgt. Sommige mensen merken al rond hun 50^e dat het zicht vermindert. Meestal merkt u ouderdomsstaar pas later. Wanneer u klachten merkt, hangt af van waar in de ooglens de vertroebeling ontstaat en hoe groot de vertroebeling is. Zit de troebele plek in het midden van de lens of daar vlakbij, dan krijgt u al snel klachten. De klachten kunnen bestaan uit wazig zien, dubbelzien, last van invallend licht of schitteringen rondom lampen. Als u in korte tijd opeens veel sterkere brillenglazen nodig heeft, kan dat ook wijzen op staar. Vaak wordt de staar steeds (een beetje) erger. Wanneer de staar erger wordt, kunnen sterkere glazen het zicht niet meer verbeteren. Het zicht wordt steeds slechter en een bezoek aan de oogarts is nodig.

Diagnose

Om erachter te komen of er inderdaad sprake is van staar, bekijkt de oogarts uw ogen met een microscoop. De oogarts kan zo het voorste deel van het oog met hoge vergroting heel nauwkeurig bekijken en zien of er vertroebelingen in de ooglens zijn. Zo ja, dan kan hij daarbij ook direct zien hoever de staar

zich al ontwikkeld heeft. Daarnaast onderzoekt de oogarts hoe de gezichtsscherpte is en of uw ogen verder gezond zijn.

Wanneer behandelen?

Ziet u nog goed genoeg om zonder problemen dagelijkse werkzaamheden, hobby's en bezigheden (zoals autorijden) uit te voeren? Dan is een operatie (nog) niet nodig. Wel is het goed om rekening te houden met een staaroperatie in de toekomst. Want staar wordt nooit minder en uw zicht zal langzaam maar zeker achteruitgaan. Wanneer beginnende staar is ontdekt, dan is controle nodig als uw klachten erger worden.

Behandeling

Ouderdomsstaar is goed te behandelen. Een staaroperatie kan, wanneer de rest van het oog gezond is, het gezichtsvermogen bijna volledig herstellen. Bij de operatie haalt de oogarts de troebele ooglens uit het oog en vervangt deze door een heldere, kunststof implantlens. Deze gaat in principe de rest van uw leven mee. De oogarts opereert altijd maar één oog per operatie. Heeft u aan beide ogen een staaroperatie nodig? Dan zit er ongeveer zes weken tussen de operaties. In uitzonderlijke gevallen kan daarvan worden afgeweken. Een staaroperatie is ook op hoge leeftijd nog goed uit te voeren. Opereren is overigens de enige manier om echt iets te doen aan staar; er bestaan geen medicijnen of brillenglazen voor.

Almelo

Zilvermeeuw 1
Postbus 7600
7600 SZ Almelo

Hengelo

Geerdinksweg 141
Postbus 546
7550 AM Hengelo

 facebook.com/ZGTinfo

 twitter.com/ZGT_info

 linkedin.com/company/zgt

 youtube.com/user/ZGTinfo

 zgt.nl - zgt.nl/mijnzgt

Brilsterkte na de staaroperatie

We proberen patiënten na een staaroperatie zo min mogelijk afhankelijk te laten zijn van een bril. De brilsterkte zal door de operatie veranderen, waardoor deze lager uitvalt. Vaak is er voor het optimale zicht toch nog een brilsterkte nodig. Vóór de operatie wordt er daarom een lensmeting verricht. Deze meting is pijnloos en nodig voor het uitrekenen van de te kiezen sterkte van de implantlens.

Als u contactlenzen draagt, dan moet u deze voor de oogmeting uit doen. Bij harde contactlenzen doet u dit minimaal drie dagen voor de meting en bij zachte lenzen één dag voor de meting. U mag wel een bril dragen.

De oogarts kan niet garanderen dat het oog altijd zonder bril scherp kan zien. Na de operatie kan het zijn dat u een bril nodig hebt, soms om veraf beter te zien en meestal om te kunnen lezen. Soms kan er in overleg voor worden gekozen dat u na de operatie juist goed kunt lezen zonder bril. Maar dan heeft u voor veraf wel een bril nodig. De keuze hiervoor hangt onder andere af van uw brilsterkte voor de operatie en hoe u altijd gewend bent geweest om te lezen.

Speciale implantlenzen

Om mensen na een staaroperatie nog minder afhankelijk te laten zijn van een bril, kan er gekozen worden voor speciale implantlenzen bijvoorbeeld de zogenaamde torische of multifocale kunstlenzen. Deze worden op dit moment niet gebruikt in ZGT. Wel kunnen we patiënten hiervoor doorverwijzen naar een andere oogkliniek.

Torische implantlenzen corrigeren een hoge cilindersterkte van het oog voor een deel of zelfs helemaal. Als u een hogere cilinderafwijking heeft, wordt er tijdens de lensmeting altijd bekeken of u hiervoor in aanmerking komt. Met multifocale kunstlenzen kunt u, net als met multifocale glazen in een bril, zowel van dichtbij als veraf goed zien.

Vanwege de specifieke bijwerkingen zoals gekleurde ringen rondom lichtbronnen en lichtschitteringen, kan dit niet bij iedereen. Bovendien zal in sommige omstandigheden toch nog een leesbril nodig zijn. Omdat deze speciale lenzen niet onder de normale verzekerde zorg vallen, zal daarvoor een bijbetaling gedaan moeten worden.

Risico's van een staaroperatie

Over het algemeen is het risico op complicaties bij en na een staaroperatie klein. Een bloeding of infectie kan ervoor zorgen dat het zicht blijvend vermindert. De kans hierop is erg klein, ongeveer 1 à 2 gevallen per 1000 operaties.

Als u na een staaroperatie merkt dat het zicht duidelijk minder wordt en het oog roder en pijnlijker, moet u direct contact opnemen met uw oogarts of de dienstdoende waarnemer.

In ongeveer 1-2 gevallen per 100 operaties verloopt de operatie technisch moeilijker dan verwacht. In een aantal gevallen merkt u daar als patiënt niets van en herstelt het oog net zo goed als anders. In een aantal gevallen zal het herstel meer tijd of medicijnen vergen, maar zal het uiteindelijke gezichtsvermogen wel heel behoorlijk zijn. In sommige gevallen blijft het gezichtsvermogen laag. In een enkel geval lukt het niet alle lensresten te verwijderen of de kunstlens direct te plaatsen tijdens de operatie. Dan volgt een tweede operatie aan het al geopereerde oog.

Ook wanneer de operatie goed is verlopen, kunnen er soms tijdelijke problemen na een operatie zijn. Deze zijn goed te verhelpen met oogdruppels en/of tabletten:

- Verhoogde oogdruk (veroorzaakt soms pijn).
- Zwelling in de gele vlek ofwel de macula van het netvlies (gezichtsscherpte kan soms dalen).
- Zwelling van het hoornvlies direct na een operatie aanwezig zijn (veroorzaakt wazig zicht maar verbetert meestal voorspoedig tijdens het druppelen na de operatie).

Na een staaroperatie is het risico op het ontstaan van een netvliesloslating hoger. Klachten van een netvliesloslating kunnen lichtflitsen, meer meebewegende vlekjes en/of toenemende uitval van het gezichtsveld zijn. Bij deze verschijnselen moet u contact opnemen met uw oogarts. Niet altijd zal er bij deze symptomen ook echt sprake van een netvliesloslating zijn, maar dit moet wel uitgesloten worden door de oogarts.

Nastaar

Na een staaroperatie kan er na verloop van tijd een troebeling ontstaan van het lenzakje waarin de kunstlens zicht bevindt. Het lijkt dan net of de staar weer terugkomt. Dit wordt nastaar genoemd en het ontwikkelt zich meestal pas maanden tot jaren na de staaroperatie. Nastaar is met behulp van een laser op de poli makkelijk te behandelen. Hierbij wordt een opening in de nastaar gemaakt. Deze behandeling is pijnloos. Meestal merkt u niets meer dan alleen een tikkend geluid en lichtflitsjes.

Voor de opname

U heeft van de oogarts een recept ontvangen, waarop pleisters en twee soorten oogdruppels staan voorgeschreven; Dexamethason en Broomfenac (Yellox). Deze druppels haalt u kort voor de operatie af bij uw apotheek. Dit heeft te maken met de beperkte houdbaarheid van de druppels. Broomfenac is een gele oogdruppel.

Als het druppelen moeilijkheden geeft, vraag dan hulp aan uw partner, familie of bureu. Als u wilt, kunt u aan de oogarts een recept voor oefendruppels vragen zodat u kunt proberen of u zelfstandig kunt druppelen. Wanneer nodig, kunt u de thuiszorg inschakelen. De wijkverpleegkundige kan u leren druppelen of de zorg van u overnemen. Er bestaan ook speciale druppelbrillen en hulpmiddelen, die hulp kunnen bieden bij het toedienen van de oogdruppels. Misschien kunt u dan zelf de druppels toedienen. Deze brillen en hulpmiddelen zijn online of bij de apotheek verkrijgbaar.

De dag van de opname

Voor de hygiëne op de operatiekamer, is het nodig dat u schone boven- en onderkleding draagt. Laat waardevolle spullen (dus ook sieraden) zoveel mogelijk thuis. Gebruik geen dagcrème, oogmake-up en nagellak. De operatie gebeurt meestal onder plaatselijke verdoving (met een druppelverdoving of met een prikje) tijdens een dagopname. U mag dan normaal eten en drinken en uw eigen medicijnen innemen. Gebruikt u al oogmedicatie voor bijvoorbeeld glaucoom? Dan mag u doorgaan met deze medicijnen tenzij anders wordt aangegeven. Als de operatie 's middags is dan adviseren wij ook aan het einde van de ochtend nog iets te eten en te drinken. Gebruikt u een plastablet? Neem deze dan na de operatie in.

Alleen als u onder algehele narcose geopereerd wordt, moet u van te voren nuchter zijn. In dat geval krijgt u een afspraak bij de POS (pre operatieve screening). Daar wordt het gebruik van uw medicijnen en regels over nuchter zijn rondom de operatie met u doorgenomen.

Op de dag van opname meldt u zich op de afgesproken tijd bij de receptie van de hoofdingang. Hier wordt u doorverwezen naar de afdeling. De verpleegkundige op de afdeling neemt vervolgens de gegevens met u door en daarna kunt u wachten tot u aan de beurt bent. Vóór de operatie krijgt u van de verpleegkundige enkele druppels in het te opereren oog. Dan wordt u naar de voorbereidingsruimte op de OK gebracht. Als u onder prikverdoving geopereerd wordt, wordt deze daar gezet door de anesthesist. Daarna gaat u naar de operatiekamer. De tijd op de operatiekamer is gemiddeld 20-30 minuten. Tijdens een staaroperatie vervangt de oogarts de troebele ooglens voor een kunststof implantlens. Daarvoor maakt de oogarts eerst een klein sneetje van ongeveer 2-3 millimeter aan de rand van het hoornvlies. Via dit openingetje wordt de troebele ooglens door middel van een klein, hol buisje vergruisd en opgezogen (phaco-emulsificatie). Vervolgens brengt de oogarts via een ander buisje de nieuwe kunstlens

opgerold in uw oog. Deze ontvouwt zich daarna in het lenzszakje. Omdat bij deze techniek maar een klein wondje wordt gemaakt, sluit het wondje vanzelf en is er geen hechting nodig. Het oog geneest snel. In sommige gevallen kan het nodig zijn dat de oogarts iets van deze techniek moet afwijken. Na de operatie krijgt u een oogdop en/of een zalfverband op uw oog. Deze moet u laten zitten tot de volgende ochtend. Dan haalt u de dop weg en begint u weer met druppelen. De oogdop doet u alleen 's nachts op. Het eventuele verband hoeft u er niet meer op te doen.

Na de operatie

Na de operatie mag u weer naar huis. U mag niet zelf naar huis rijden. U krijgt een controle afspraak mee. Na de operatie gelden de volgende leefregels:

- U mag niet wrijven in uw geopereerde oog.
- De eerste 14 nachten doet u 's nachts de oogdop op zonder het gaasje. Deze kunt u vastplakken met de voorgeschreven pleisters.
- Over het algemeen kunt u alles weer doen zoals u gewend bent, maar vermijd de eerste week na de operatie zware lichamelijke inspanning.
- U mag douchen en uw haren wassen.
- De eerste twee weken na de operatie mag u geen oogmake-up gebruiken.
- De eerste twee weken na de operatie mag u niet zwemmen of de sauna bezoeken.
- Overleg met uw oogarts of u mag autorijden en sporten.
- Bij pijn kunt u een paracetamol (500mg) nemen.

Na de operatie kunt u vaak niet goed meer zien door uw eigen oude brillenglas. Als u dit erg storend vindt, kunt u uw opticien vragen uw glas eruit te halen of te vervangen voor een vensterglas. Voor het lezen heeft u na de operatie een leesbril nodig. Eventueel kunt u een voorlopige, eenvoudige leesbril aanschaffen. Meestal rond vier weken en

soms acht weken na de operatie kunt u een nieuw, definitief brillenglas door uw opticien laten aanmeten.

Oogdruppels na de operatie

De dag na de operatie begint u met beide oogdruppels (zie druppelschema achterblad): Als er per ongeluk meer dan één druppel in uw oog komt, is dit niet erg.

Wanneer neemt u contact op?

Bij aanhoudende pijn aan het oog en/of bij overmatige hoofdpijnklachten neemt u contact op met de poli oogheelkunde (zie hieronder). Buiten kantoor tijden belt u de afdeling spoedeisende hulp (SEH) van ZGT: Telefoon: 088 708 78 78 vragen naar de eerste hulp.

Wachtlijst

Als u nog vragen heeft over de wachtlijst voor de operatie, kunt u deze op werkdagen tussen 9.00 - 16.00 uur stellen aan de afdeling opnameplanning, telefoonnummer 088 708 4228.

Vragen

Heeft u nog vragen of wilt u meer informatie? Kijk dan op onze website of neem contact op met het secretariaat van de polikliniek oogheelkunde telefoonnummer 088 708 31 40
Website zgt.nl/oogheelkunde

Bron Folder NOG 'Staar (cataract)'
oogheelkunde.org

Check uw dossier op MijnZGT

MijnZGT is het patiëntenportaal van ZGT. U kunt op MijnZGT via uw computer, tablet of mobiel delen van uw medisch dossier inzien, persoonlijke gegevens checken, of bijvoorbeeld vragenlijsten invullen die wij voor u hebben klaargezet. Kijk voor meer informatie op zgt.nl/mijnzg

Druppelschema van het oog vóór en na de operatie

Eén dag voor de operatie

Soort oogdruppel	09.00 uur	13.00 uur	18.00 uur	21.00
Dexamethason	1 druppel	1 druppel	1 druppel	1 druppel
Soort oogdruppel	09.05 uur	22.05 uur		
Broomfenac (Yellox)	1 druppel	1 druppel		

De dag van de operatie

De dag van de operatie dient u één keer te druppelen met de Broomfenac (Yellox). Op welk moment u druppelt is afhankelijk van het dagdeel waarin de operatie plaatsvindt.

Is uw operatie gepland in de ochtend?

- Dan druppelt u gelijk na het ontwaken één druppel Broomfenac (Yellox) in het te opereren oog.

Is uw operatie gepland in de middag na 12:00?

- Dan druppelt u aan het einde van de ochtend één druppel Broomfenac (Yellox) in het te opereren oog.

De eerste en tweede week na de operatie

Soort oogdruppel	09.00 uur	13.00 uur	18.00 uur	21.00
Dexamethason	1 druppel	1 druppel	1 druppel	1 druppel
Soort oogdruppel	09.05 uur	21.05 uur		
Broomfenac (Yellox)	1 druppel	1 druppel		

De derde en vierde week na de operatie

Soort oogdruppel	09.00 uur	21.00 uur
Dexamethason	1 druppel	1 druppel
Soort oogdruppel	09.05 uur	21.05 uur
Broomfenac (Yellox)	1 druppel	1 druppel

Almelo

Zilvermeeuw 1
Postbus 7600
7600 SZ Almelo

Hengelo

Geerdinksweg 141
Postbus 546
7550 AM Hengelo

 facebook.com/ZGTinfo

 twitter.com/ZGT_info

 linkedin.com/company/zgt

 youtube.com/user/ZGTinfo

 zgt.nl - zgt.nl/mijnzgt

Hoe kunt u de oogdruppels het beste gebruiken?

1. Draai de dop van het flesje.
2. Buig uw hoofd zo ver mogelijk naar achteren en trek daarna uw onderste ooglid omlaag.
3. Knijp in het flesje en laat een oogdruppel in de binnenste ooghoek vallen.
Het is daarbij belangrijk dat het flesje het oog niet raakt omdat daardoor de rest van de vloeistof besmet kan worden.
4. Houd het onderste ooglid omlaag en houd uw hoofd nog steeds naar achteren.

Zo komen de oogdruppels tussen het onderste gedeelte van het oog en het ooglid terecht. U gaat dan vanzelf met uw oog knipperen zodat de druppel over het hele oog wordt verspreid.

